

20 LET

Alpe Adria Green - mednarodno društvo za zaščito okolja in narave
Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU
'Alpe Adria Green' info@alpeadriagreen.com

Datum: 30. 04. 2022

Ministrstvo za okolje in prostor
AGENCIJA RS ZA OKOLJE
Vojkova 1b
1000 Ljubljana

Gp.arso@gov.si

Sklic na številko upravne zadeve: 35407-212020.

ZADEVA: Zahteva Alpe Adria Green (AAG) za zavrnitev vloge Lesonit, d.o.o., Ilirska Bistrica za pridobitev IED okoljevarstvenega dovoljenja (OVD)
Zahteva AAG za revizijo vplivnega območja v OVD za Lesonit d.o.o.

Lesonit, d.o.o, Ilirska Bistrica, z dejavnostjo s šifro C16.210 – Proizvodnja furnirja in plošč na osnovi lesa (v nadaljevanju Lesonit) vloga dokumentacijo za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega (IED) – povečanje obsega obratovanja.

- A. Alpe Adria Green (v nadaljevanju AAG), ki ima status organizacije v javnem interesu na področju okolja in narave zahteva, da se vloga firme Lesonit, d.o.o. za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega (IED) – povečanje obsega obratovanja, zavrne.**
- B. Obenem AAG zahteva, da se revidira vplivno območje v OVD za Lesonit d.o.o., z vključitvijo javnosti po Aarhuški konvenciji, zaradi njegove pogoste prekoračitve in v povezavi s pridobitvijo IED OVD, kjer se Lesonit sklicuje spet zgolj na območje znotraj ograje.**

Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394, Mat.št.:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

C. AAG hkrati vključuje pravne interese krajanov v postopku pridobivanja IED OVD in pri reviziji obstoječega OVD.

D. AAG odgovarja na pojasnila oziroma odgovore na dopis AAG iz 19.10.2022

E. AAG zahteva, da se najprej sanira obstoječa proizvodnja in potrjuje navedbe iz ustne obravnave dne 14.3.2022

V nadaljnjem utemeljujemo svojo zahtevo, kot sledi:

A. NAČELO PREVIDNOSTI

B. VPLIVNO OBMOČJE

C. ZAŠČITA KRAJANOV

1. **AAG za zavrnitev vloge uveljavlja**, poleg argumentov iz dopisa AAG zahteve z dne 19.10.2021, na katere ni bilo ustrezno odgovorjeno (točka 4), **člen 8: Načelo previdnosti** iz ZVO-1, ob domnevi, da se postopek vodi po ZVO-1 v skladu s 304.členom ZVO-2 oziroma 10.člen: Načelo previdnosti po ZVO-2.

2. **Obratovanje podjetja Lesonit d.o.o. že vrsto let z malomarnostjo in neobvladovanjem tehnologije dokazuje, da lahko z gotovostjo pričakujemo močno škodljive učinke na okolje in zdravje ljudi, kar je podlaga za uveljavljanje načela previdnosti.**

Pri tem je vseeno, zakaj močno onesnažujejo okolje daleč izven meja svojih parcel oziroma ograje. Pomembno je, da to pogosto počno. In tudi, da je iz delov teksta jasno razvidno izmikanje vodstva Lesonita in, da niso **skozi vrsto let prenehali onesnaževati okolice izven meja podjetja.**

Dokazi:

- **pričanje krajanov, posneto v verodostojnih javnih medijih**
<https://www.rtvsllo.si/radio-koper/prispevki/novice/v-ilirski-bistrici-na-nogah-zaradi-lesonita/596310> (5.10.2021): *"Domačini so na nogah, saj jim izpusti, ki naj bi bili tudi rakotvorni, lesni prah in hrup grenijo življenje, na kar opozarjajo že vrsto let. Zdaj, pravijo, bo še veliko huje."*
Po objavi naznanila Agencije Republike Slovenije za okolje so se okoliški prebivalci spomnili neizpolnjenih **obljub izpred 15 let** in se ponovno povezali. Mojca Mejak iz civilne iniciative Eko Bistrica: *"Mi imamo prah vsakodnevno na mizi. Ni problem miza in vse skupaj, ampak to gre v naša pljuča."*
- <https://365.rtvsllo.si/arhiv/slovenska-kronika/174851515> (25.2.2022) Naslovi *"V Ilirski Bistrici se širi moteč smrad"*, *"Prebivalci ob tovarni opozarjajo na onesnaženje in hrup"*: Napovedovalec: *"Tudi danes so bile ulice, hiše in avtomobili pobeljeni z*

Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394, Mat.št.:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

lesnim prahom" "Pristojni se na opozorila ne odzivajo". Z izjavami so se izpostavili krajani Marjan Penko, Pavel Valenčič, Mojca Mejak in naprošamo ARSO, da res posluša oddajo in upošteva dejstva, ki pričajo o nesprejemljivem večvrstnem in kumulativnem onesnaževanju Lesonita d.o.o

- <https://www.sta.si/3022544/lesonit-po-okoljevarstveno-soglasje-za-siritev-proizvodnje-brez-upostevanja-okoliskih-prebivalcev> (5.4.2022) "

Lesonit po okoljevarstveno soglasje za širitev proizvodnje brez upoštevanja okoliških prebivalcev

"Družba Lesonit, ki deluje sredi Ilirske Bistrice, načrtuje širitev proizvodnje, ob tem pa še ni izpolnila **obljube iz leta 2006** po čistejšem okolju **brez prahu, smradu in hrupa za okoliške prebivalce**. Domačini so zdaj ustanovili civilno iniciativo Eko Bistrca, v okviru katere se zavzemajo za čistejše in varno okolje."

- <https://old.delo.si/novice/slovenija/lesonit-prebivalce-prepricuje-da-pretiranega-hrupa-ni.html> (3.4.2014)

"Civilna iniciativa je jeseni s peticijo proti onesnaževanju Lesonita zbrala 159 podpisov. Poslala jih je na občino Ilirska Bistrica in na ministrstvo za kmetijstvo in okolje, odtlej pa se, tako kot po podobnih poskusih v zadnjih osmih letih, ni zgodilo nič. »Nočemo zaprtja tovarne, hočemo, da deluje v skladu z okoljevarstvenim soglasjem. Stanje pa se poslabšuje,« poudarja Janja Ternovec iz civilne iniciative.

Sosedje so ostali zunaj

Ko je bil Lesonit **pred osmimi leti** v postopku za gradbeno dovoljenje za posodobitev in za podvojitve proizvodnje plošč, okoliški prebivalci niso dobili pravice do statusa stranskega udeleženca v postopku. Čeprav so najbližje hiše od ograje oddaljene le približno sto metrov, ti stanovalci niso v vplivnem območju. V oceni presoje vplivov na okolje je bilo namreč določeno vplivno območje v krogu 300 metrov od vira onesnaževanja in sosedje so ostali zunaj.

Hrup, kosmi lesnega prahu in občasno smrad pa sežejo čez meje vplivnega območja. Lesonitovi sosedje v meglenih, brezvetrnih dnevih, zjutraj v avtomobilih najprej vklopijo brisalce. S prahom z balkonov in teras mimogrede napolnijo smetišnico. Hrup ni manjši niti ponoči. Ob vsakoletnem remontu po občasnem smradu domnevajo, da v Lesonitu ne kurijo le lesnih odpadkov. Prepričani so, da skušajo zmanjševati stroške tudi s tem, da ne menjavajo redno filtrov za zajemanje lesnega prahu. Prebivalci višje ležečih predelov mesta se pritožujejo nad nizkofrekvenčnim hrupom.

Se ljudem le zdi, da smrdi?

Toda na nasprotni strani pravijo, da vse to ni res in da se vse to **ljudem le zdi (!!!!!!! op. AAG)** Član uprave **Lesonita Giorgio Barzazi** je za Delo dejal, da letna proizvodnja lesenih plošč ne presega dovoljene količine 150.000 kubičnih metrov, filtre redno menjujejo, mletje hlodovine v sekance, izpusti lesnega prahu in druge emisije pa okolice ne onesnažujejo prekomerno. Meritve hrupa, ki jih morajo opravljati v času največje obremenitve vsaka tri leta, to dokazujejo, prav tako

Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394, Mat.št:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

dvakratne letne meritve prahu, formaldehidov in skupnega organskega ogljika. Čeprav so Lesonitovi sosedje prepričani, da Lesonit ni naredil potrebnih omilitvenih protihrupnih ukrepov že v času projektiranja tovarne, v podjetju trdijo nasprotno, saj so uporabno dovoljenje dobili na podlagi doseganja vseh zahtev. »Dejstvo je, da predelujemo les in da bo nekaj lesa vedno v zraku in **da sta tovarna in naselje preblizu**. Če bi tovarna stala v industrijski coni, ne bi bila meja 50 decibelov, pač pa 70,« pravi Barzazi.

Inšpektorica ugotovila kršitve

Poskusi občine Ilirska Bistrica v tem mandatu, da bi z meritvami z mobilno postajo agencije za okolje ugotovili delež Lesonitovega onesnaževanja okolja, niso bili uspešni. Župan **Emil Rojc** je dejal, da občina nima pooblastil za direktno ukrepanje, je pa v stiku z inšpektorico za okolje in naravo. Ta je zaradi preseženih meja hrupa, ugotovljenih že avgusta lani, proti Lesonitu uvedla inšpekcijski in prekrškovni postopek in mu določila, da mora delovanje prilagoditi do februarja letos. Zaradi prejetih številnih prijav o onesnaževanju s prahom konec leta 2013 pa je med pregledom stanja v proizvodnji ugotovila okvaro na izpuhu filtra brušenja oziroma poškodovane vreče v filtru.

Inšpekcijski in prekrškovni postopek še nista končana. Lesonit je proti ukrepanju inšpekcije sprožil spor na sodišču. Po pojasnilu člana uprave **Egona Bratoža** zaradi tega, ker jim inšpektorica nalaga stalne meritve tudi tam, kjer tega fizično ni mogoče izvesti. Stalne meritve po zakonu niso obveznost, pač pa alternativa, in to tam, kjer je mogoče, pravi Bratož.

- <https://www.primorske.si/2022/04/04/lesonit-je-se-korak-blize-okoljevarstvenemu-dovolj> (5.4.2022)

Agencija RS za okolje je odločila, **da nobenemu od 65 krajanov Ilirske Bistrice ne prizna statusa stranskega udeleženca v postopku** izdaje okoljevarstvenega dovoljenja Lesonitu za obratovanje naprave, ki lahko povzroča onesnaževanje večjega obsega.

“To je absurd. Arso je organizacija, ki bi morala ščititi zdravje občanov. Mi smo jim priložili to, kar dejansko imamo. In to je prah. Povabila bi jih, naj pridejo sami na lokacijo in se na lastne oči prepričajo,” je zgrožena Mojca Mejak in še: “Ne gre le za 65 krajanov, ampak za 65 družin.”

Krajan, ki sicer že dlje časa opozarjajo **na hrup iz tovarne in na lesni prah, ki ga dnevno opažajo na svojih parcelah, vrtovih in njivah, se bojijo, da bo s povečano proizvodnjo tudi količina lesnega prahu in hrupa večja. “Lesonit je namreč v preteklosti krajanom že marsikaj obljubil, a nikoli ni prišlo do uresničitve. Tovarna je med drugim brez protihrupnih ograj, niti ni zaščitena, stoji sredi mesta,” opozarjajo.**

- <http://nf-hrup.si/index.php/nfh-v-ilirski-bistrici> (18.8.2010) Poročilo Darka Benigarja, strokovnjaka za hrup, ki pove: “Sem prebivalec Ilirske Bistrice že 48 let. Prav toliko časa živim na sedanji lokaciji, ki je od tovarne Lesonit oddaljena **1 km zračne linije**. Tovarna Lesonit je iz moje hiše popolnoma vidna (slika spodaj).”

Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394, Mat.št.:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

Predvsem pa je moteč nizkofrekvenčni hrup in infrazvok (frekvence med 10 in 100Hz. Značilnost teh frekvenc (z valovno dolžino med 34 in 3 metre) je, da se z razdaljo zelo slabo absorbirajo. Njihov domet je nekaj deset, lahko pa tudi do 100 km. **Za te frekvence je klasična protihrupna zaščita oken popolnoma neučinkovita.** Tudi naglušniki oz. ušesni čepi ne pomagajo popolnoma nič. Občutljivi ljudje slišijo nizkofrekvenčni hrup že ob izredno nizkih jakostnih nivojih, manj občutljivi pa (po izsledkih, do katerih so prišli raziskovalci) nad jakostjo 83 dB (linearno merjeno). **Te frekvence povzročajo tako fiziološke kot tudi psihološke vplive na človekov organizem.** Zaradi lastnih frekvenc posameznih človekovih organov (19 Hz je lastna frekvenca očesa, frekvence med 0.5 in 10 Hz vplivajo na center za ravnotežje, lastna frekvenca glave je 20-30Hz, prsnega koša 50 -100Hz, medenice 10-20Hz, trebušne votline 4-8 Hz....) **prihajajo do motenj v delovanju teh organov** (iskrenje pred očmi, neugodje v predelu želodca, vrtoglavica zaradi vpliva na center za ravnotežje, glavobol, pospešeno bitje srca, stiskanje v grlu, splošno neugodje, tesnoba, nespečnost, pojav tinitusa, sprememba krvnega tlaka ..). **Zaradi nespečnosti (poslabšana regeneracija) se vse težave še stopnjujejo. Ob dolgotrajnejši izpostavljenosti nizkofrekvenčnemu hrupu se pojavi zmanjšana koncentracija, apatija, depresija,.. Posebej pomembno je, da se navedeni simptomi pojavijo tudi pri ljudeh, ki nizkofrekvenčnega hrupa ne slišijo, so pa ravno tako izpostavljeni fizikalnim vplivom le-tega.**

"Za zaključek pa še komentar k izjavi g. predsednika uprave Lesonita v Primorskih novicah dne 14.2.2008, kjer pravi, **da ni problem tovarna, ampak stanovalci:** G. Barzazi je v omenjenem članku izpričal vso ignoranco, ki jo lahko premore valpt lastnika, katerega zanima le dobiček in mu je za težave ljudi in njihovo zdravje prav malo mar. Kako bi lahko drugače razumeli njegovo razlago, po kateri je izvirni greh v dejstvu, da so stanovanjske hiše zgrajene preblizu tovarne. **Dejstvo je ravno obratno: tovarna takih kapacitet je zgrajena preblizu mesta.** Nekatere okoliške hiše so bile zgrajene veliko pred prvimi začetki Lesonita. Zadnje stanovanjske hiše v tem delu mesta so bile zgrajene pred dvajsetimi leti. Izvirni greh je v dejstvu, da so državne institucije sploh dovolile graditev popolnoma nove tovarne le sto metrov od najbližjih hiš. **In infrazvok, ki ga producirajo njihove naprave ne krati spanca le na najbližjim stanovalcem ampak ljudem v vsej ilirskobistriški kotlini. Dodatni greh državnih institucij je, da se na prijave**

Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394, Mat.št.:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

ne odzovejo (po principu: če nič ne naredim, nimam problemov).

Kako se lahko mirne vesti (razlaga je lahko le, da vesti nima) ogradi od hrupa, ki ga povzročajo njihove naprave? Citiram: »Če je hrup zgolj pol metra od ograje že prekomeren, pa ne more biti naš problem«. Gospod Barzazi! Seveda je hrup naš problem, saj zaradi njega ne moremo spati. Storili pa bomo vse, da si povrnemo mir, ki smo ga pred par leti še imeli."

3. Dokazov, ki podpirajo utemeljenost načela previdnosti za zavrnitev vloge Lesonita, je še več, a so že ti dovolj povedni in dokazljivi. Pri tem krajan in AAG poudarjamo in zahtevamo, da se upošteva v postopku, da kljub nekaterim pomanjkljivim predpisom ali njihovi odsotnosti, na primer za smrad in infrazvok ter nizkofrekvenčni hrup, **onesnaževanje, ki je zdravju škodljivo OBSTAJA in to je pomembno.**
4. Nadaljnji dokaz za upravičeno uporabo načela previdnosti za zavrnitev vloge Lesonita je dejstvo, da vodstvo Lesonita **ni nikoli ravnalo po načelu in predpisu "onesnaževalec plača" !** Namreč, izpustov lesnega prahu, daleč preko ograje podjetja, **niso nikoli počistili ali čiščenja plačali. Gre za onesnaženje streh, okenskih polic, balkonov, notranjosti bivališč in drugih prostorov, vrtov z vrtninami, polj in travnikov, sadnih dreves, avtomobilov, cest in poti, vodnih teles, itd.** Vso onesnaženje so prepustili krajanom, ob tem, da se je prah selil po naseljih zaradi vetrovnih razmer. Kdo plačuje npr. pranje avtomobilov?

27. člen ZVO-1, ki obravnava okoljske nesreče, kamor spada onesnaževanje naselij Ilirske Bistrice z lesnim prahom, bi moral biti uveljavljen, pa ni bil v nobenem primeru.

Že 1.alinea zahteva:

(1) Povzročitelj okoljske nesreče mora o nesreči nemudoma obvestiti organ, pristojen za obveščanje, določen s predpisi o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami in izvesti tiste nujne ukrepe, s katerimi je mogoče zmanjšati škodljive posledice za okolje."

5. Po ZVO-2 pa velja:

64. člen (ukrepi v primeru čezmerne obremenitve okolja zaradi odstopa od pravil ravnanja)

Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394 , Mat.št:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

(1) **Povzročitelj** čezmerne obremenitve okolja zaradi odstopa od pravil ravnanja po tem zakonu mora najkasneje v roku 24 ur o čezmerni obremenitvi okolja obvestiti pristojno inšpekcijo in policijo. Če čezmerno obremenitev okolja zaradi odstopa od pravil ravnanja po tem zakonu opazi druga oseba, mora o tem nemudoma obvestiti policijo.

(2) Če zaradi čezmerne obremenitve okolja iz prejšnjega odstavka pride do takšne obremenitve okolja, ki ima takoj ali kasneje za posledico neposredno ali posredno ogrožanje življenja ali zdravja ljudi ali kakovosti okolja, je treba ravnati skladno z določbami prejšnjega člena.

6. Nadaljnji dokaz za uveljavitev načela previdnosti so tudi možni dogodki, kot je bil leta 2019:

<https://www.primorske.si/kronika/zagorel-filter-lesnega-prahu> (20.10.2019)

V petek pozno zvečer je v tovarni Lesonit v Ilirski Bistrici zagorel filter odsesavanja prašnih delcev.

ILIRSKA BISTRICA > Požar so v nekaj minutah začeli gasiti Lesonitovi gasilci, po klicu pa so jim na pomoč kmalu priskočili še bistriški prostovoljni gasilci. Skupaj so nato hitro pogasili ogenj, nato pa so preventivno zalivali filter, da ne bi ponovno zagorelo. Po neuradnih podatkih naj bi se **filter vnel zaradi samovžiga**. Nevarnosti, da bi se požar razširil na proizvodnjo, ni bilo, prav tako dogodek ni povzročil večje škode ali zastoja v proizvodnji. Filter so medtem že zamenjali in znova obratuje.

Seveda pa se je dim **razširil izven meja Lesonita** in zaradi noči so krajani nehote vdihovali strupene pline, ki so se širili z mesta požara. Samovžig spada med malomarnosti v obratovanju, saj je splošno znano, da je lesni prah lahko vnetljiv in v zmesi z zrakom celo eksploziven v okoliščinah proizvodnje (npr.: elektrostatika in drugi viri isker).

7. V kontekstu omenjenih dogodkov AAG zahteva, kar manjka v dokumentaciji, obvezen **elaborat z oceno tveganja za izredne dogodke** (požar, nepredvideni izpusti, onesnaženja zraka ipd.), nekaj posameznih ukrepov v dokumentaciji ni dovolj. Za izdelavo ocene tveganja za izredne dogodke je potrebno izdelati različne scenarije, kaj gre lahko narobe in kakšni so vplivi teh nesreč. Nato se izbere najslabši scenarij ter temu prilagodi ukrepe.
8. Zahtevo utemeljujemo s predpisi EU in drugimi. EU je izdala smernice za ocene tovrstnih tveganj " »Risk assessment and Mapping Guidelines for Disaster Management«, SEC (2010) 1626 final, z dne 21. 12. 2010, obstajajo pa tudi standardi. Podlaga za izdelavo ocen tveganj za nesreče je Sklep št. 1313/2013/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. decembra 2013 o mehanizmu Unije na področju Civilne zaščite (UL L št. 347 z dne 20. 12. 2013, str. 924), ki so prevzeti tudi v našo zakonodajo. V taki oceni se mora upoštevati tudi človeški faktor.
9. Nadaljnji dokaz za uporabo načela previdnosti je obseg onesnaževanja iz obstoječe proizvodnje. Pri tem je treba upoštevati **tudi kumulativen učinek na okolje in zdravje** krajanov, kar ni bilo storjeno v dokumentaciji Lesonita. Navajamo ugotovitve Eko kroga:

Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394, Mat.št.:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

Lesonit je že zdaj eden največjih onesnaževalcev v RS pri izpustih v zrak, kar izhaja iz preverljivih podatkov v poročilih o izpustih, objavljenih na spletni strani ARSO. Po zadnjih objavljenih podatkih iz leta 2019 je investitor:

- največji onesnaževalec s formaldehidom v RS (7.922,39 kg izpustov)
- četrti največji onesnaževalec z dušikovimi oksidi izraženimi kot NO₂ (304.292,41 kg)
- tretji največji onesnaževalec s celotnim prahom (32.825,61 kg)
- drugi največji onesnaževalec organskih spojin izraženih kot skupni organski ogljik
- TOC (111.363, 94 kg)
- drugi največji onesnaževalec z vsoto organskih spojin prve nevarnostne skupine (7.992,39 kg).

Na mnogih področjih npr. organske spojine - TOC investitor presega največje onesnaževalce v RS kot so: Salonit Anhovo, Talum itd.

S povečanjem proizvodnje je pričakovati še večje izpuste in onesnaževanje okolja ter ogrožanje zdravja prebivalcev, zato je uporaba načela previdnosti nujna za zaščito krajanov in okolja ter narave.

D. ODGOVORI NA POJASNILA/ODGOVORE LESONITA/PROVITA inženiring (zastopnik)

Vhodni dokument 35407-2/2020-82 (dokument82) z dne 3.12.2021

10. **Točka 1 SEVESO III:** Zastopnik naj utemelji, zakaj ne spada po investiciji med obrate z manjšim ali večjim tveganjem. Kriterij za uvrstitev bi po preglednici 2 lahko bil formaldehid, nadalje potencialno eksploziven fin lesni prah ter neznani snovi, ki sta deklarirani kot poslovna tajnost.

Ne drži, da Lesonit ni obrat s tveganjem za okolje kot navaja zastopnik. Da je obrat s tveganjem za okolje in zdravje prebivalcev dokazujemo z dokazi pod A. in B.

Nemogoče je ignorirati dejansko onesnaževanje okolja. To bi kršilo ZVO-1, ki je v drugem členu jasen:

2. člen

(namen in cilji zakona)

(1) Namen varstva okolja je spodbujanje in usmerjanje takšnega družbenega razvoja, ki omogoča dolgoročne pogoje **za človekovo zdravje, počutje in kakovost njegovega življenja ter ohranjanje biotske raznovrstnosti.**

Človekovo zdravje, torej zdravje krajanov, njihovo počutje in kakovost njihovega življenja so že zdaj bistveno prizadeti od strani Lesonita, kar utemeljujemo v A. in B. Nekateri škodljivi vplivi na zdravje, kot so vdihovanje izpustov, o vsaj srednjeročni in so lahko prekriti z drugimi zdravstvenimi težavami. Zato je previdnostno načelo edina rešitev za ohranjanje življenja v skladu z 2.členom ZVO-1.

11. **Točka 2 :** Zgornje velja tudi za odgovor na **točko 2.**

12. **Točka 3:** OPN – bo pač morala urediti občina oziroma občinski svet

Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394 , Mat.št:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

13. Točka 4: odgovor zastopnika ne upošteva dejanskega stanja, ki smo ga vsaj delno prikazali v A. in B in bi moral obrazložiti, zakaj se tako lani kot letos krajani in seveda prejšnja leta pritožujejo nad izpusti, ki so obsežni in prah tudi foto – dokumentiran, tako da ni nobenega dvoma o velikem onesnaževanju. Pri tem opozarjamo, da lesni prah lahko vsebuje tudi delce 1 mikron in manjše, na nivoju nano delcev, ki so še bolj nevarni. Strukture prahu po velikosti delcev do najmanjših ni v nobenem dokumentov in bi morala biti.

Pri tem povzemamo ugotovitve Eko kroga , navedene v točki 9. tega dopisa kot dokaz velikega onesnaževanja in vpliva izven meja podjetja.

14. Točka 5: Navajamo sicer v originalu možne učinke formaldehida v zraku v koncentraciji nad 0,1 ppm (vir: American Cancer Society). Vsekakor gre v zrak 7.922,39 kg formaldehida.

“When formaldehyde is present in the air at levels higher than 0.1 parts per million (ppm), some people may have health effects, such as:

- *watery eyes*
- *burning sensations of the eyes, nose, and throat*
- *coughing*
- *wheezing*
- *nausea*
- *skin irritation*

Some people are very sensitive to formaldehyde, but others have no reaction to the same level of exposure.”

15. Točka 6: Vsekakor gre v zrak 7.922,39 kg formaldehida. Količine so pomembne, lahko so koncentracije manjše, vendar stalne. Obenem bi morali preveriti meritve prahu po velikosti delcev. Nano velikosti so vedno bolj pomembne zaradi večje škodljivosti za zdravje.

Izpuste v reko Reko je potrebno že v tej fazi ustaviti, zato odgovor ni sprejemljiv.

16. Točka 7: odgovor ni sprejemljiv, kot smo pojasnili v A. in B. Obenem v točki 19.in 20. ponavljamo zahtevi.

17. Točka 8: ponavljamo našo trditev in tudi zahtevo po reviziji obsega vplivov na okolje in zdravje prebivalcev, ki segajo dokazano preko meja podjetja (glej A. in B.)

18. Točka 9: verjamemo v dobronamernost, vendar je nujno najprej sanirati obstoječo proizvodnjo, da se pridobi zaupanje prebivalcev Ilirske Bistrice.

19. Lesonit v svoji proizvodnji uporablja tudi nevarne in zdravju škodljive snovi in bi moral vlogo dopolniti tudi v skladu z Uredbo o preprečevanju večjih nesreč in zmanjševanju njihovih posledic (Seveso III). V zadnjih nekaj letih beležimo v Sloveniji več velikih

Alpe Adria Green - mednarodna organizacija za zaščito okolja in narave Slovenija, Hrvaška, Italija, Srbija, Vojvodina, Makedonija, Bosna in Hercegovina. V Sloveniji delujemo kot društvo v javnem interesu za zaščito okolja in v javnem interesu za zaščito narave.

Naslov: Prešernova 26, 4270 Jesenice, Slovenija, EU.

TTK: SI56-0433-1000-2988-394 , Mat.št:1173120000, DŠ: 78020239. GMS: 051 311 450

požarov in drugih onesnaževanj, čemur botrujejo tudi nepopolna OVD (primer Kemis in drugi).

20. Hkrati mora Lesonit tudi pridobiti novo gradbeno dovoljenje, ki bo vsebovalo nove okoljske in količinske podatke ter nove vplive na okolje in na zdravje ljudi, kar se zahteva v postopkih za IED in Seveso III. Lesonit se namreč nahaja v neposredni bližini naseljenih predelov Ilirske Bistrice. V gradbenem dovoljenju pa je vpliv na okolje zgolj znotraj ograje podjetja, čeprav je dokazano skozi vrsto let in s pritožbami krajanov, kar je vsebovano v A. in B.

Predsednik Alpe Adria Green:

Vojko Bernard